АВГУСТ 29
Вторник
1939 он
№ 199 (2899)
Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ YНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ОРГАН.

...delmerişedei racionalizaatorska duradxalnuudiiji xysed bejelyylxe

...al oronoi zoxioonbai... ...şa arad xadaa Staalinska ...ilnyydei torşo soo, Paar... ...K-gei, Soveed Pravil... ...iin ba araduudai voozdь Staalinai xytelberi doro, ...eltenei istoorido urdanь ...e xaragdaagyi, tuilai ...mzaltanuudiiji tuilaa. Ma... ...ondo socializm gol ty... ...lguulagdahan baina. Ara... ...axii bolbol socialiis oob... ...iin ereltiiji xangana. Byri ...elgeer halbaran xygzene ...dai azabaidalanь kylьtyyr... ...yxlyy sengelig ba şanga... ...al bolbo.

...e byxii xadaa olonacio... ...na Soveed Gyrenei geroil... aradai zoxioonbaiguulal... xydelmerinyydeinь gai... ...gta itooguud myn. Xy... ...rişed ba inzeneerne-tex... ...ke xydelmerilegşedei ra... ...lizaatorska duradxalnuud ...gyrendөө ton jixe aşa ...ygene. Xeden olon mil... tyxerigiiji ekonoomilno. ...byteөsiiji deeşelyylgede, ...nukcanuudai өөreinь ynil... ...oşoluulgada, ugaa jixe ...dyyrgehen ba dyyrge... baina.

...P(b)-ein arbanaimadugaar ...d bolbol ekonomiiçeska ...raa tyryy kapitaliis oro... ...iiji xysexe ba urdanь oro... ...iime aguujixe zoriigiiji, ...oronoi urda tabiba. Tus ...diin istoriiçeska togtoom... ...ud ba araduudai voozdь Staalinai geniaalьna zaa... ...uudaar zebseglegdehen, ...illioon soveed arad xadaa ...mşagta, şine şine amzal... ...dta zoriگzonxoi baina. ...delmerişedei ba inzeneer... ...xniiçeske xydelmerilegşe... duradxalnuud ba tedenei ...itaatelьska hanamzanuudiiji ...yylge bolbol Staalinska ...adugaar Tabanzil sooxi jixe zoxioonbaiguulalgiin ...imerinyydei programmiiji ...en dyyrgexe xeregte, ton ...udxatai baina. Tiimehee, ...neerne-texniiçeske xydel... ...legşedei ba xydelmerişedei ...dxalnuudiiji anxaraltaigaar ...eze, tedenei debzeltede ...n zam neexe şuxala.

...anai Buriaad-Mongol res... ...ilikiin predprijaatinuud dee... tiime duradxalnuudiiji ...lagşad yderbyri yrgedene. ...nei xede-xeden galxamşag... ...radxalnuudanь bejelyyleg... olo miangan tyxerigei ...oomiiiji ygehen ba azalai ...siiji ugaa jixeer deeşe... ...hen baixa jym. Buriaadai ...nt—PVZ-gei ceexnyyd ...uur xeden zuugaad racio... ...atornuud, izobretaatelь... ...i xydelmerilze, zavoodtoo jixe aşa tuhiiji yzyylne.

...erenei rezylьtaadta, PVZ ...ol gansaxan 1938 on soo ...4.000 tyxerig ekonoomiloo, ...onoi tyryyşiin xaxad zil 132 duradxalnuud bejelyy... ...leed, 335.936 tyxerigei eko... ...niiiji ygebe. Zavoodoi tyryy ...elmerişed — staxaanovcuud, ...ed Çetvertiiin, Iliyyxin geg... ...erxim zişeenyydiiji xaruu... xaruulza baina. Tedener ...a bexidxelgiin saxari... ...diiji tairaxa stanoogto, ...ai şuxala zoxioon taaruu... ...iiji xeze dyyrgebe. Tere ...oogiinь, eneenei urda tee, nege smeene soo 2-3 saxariguudiiji tairadag baihan haa, mynөө 150-160 saxariguudiiji, erxim şanartaigaar bytөөn gargana. Azalainь bytөөse 5999 proc. urgaba.

Tus zavoodoi racionalizaatornuud, izobretaatelьnuud nyxed Pinçyyk, Moçaalov gegşed susarşagyigөөr xydelmerilze baina. Tedenei zoxioozo ba hanamzalza baihan xemzeejabuulganuudanь xamta deeree, 60.000 şaxuu tyxerigei ekonoomiiiji ygexenь. Tereşelen, nyxed Koozerь, Razgelьdeejev, Yseenko ba busad xadaa yiledberiiin proceessiiji narizuulxiin tylөө, tereegeeree, zavoodtoo ugaa jixe aşa tuha ygexiin tylөө busalama oroldoigotoigoor xydelmeriine.

Selengiin paroxoodstviin bariigiinь tahagai mexaanig nyx. Lioonov bolbol ekskovaatorai kotiooldo zoxistoi şinedxelge xehen baina. Terenęinь rezylьtaadta, sag sagta uşardag haatalganuud byrin usadxagdaa. Tiigeed, 4678 tyxerigei ekonoomi ygөө. Tymer zamai traansportiin, Ulaan-Ydiin dyrbedegөөr tahag, Ulaan-Ydiin şilei zavood, miaxanai kombinaad ba busad predprijaatinuud deere xeden olon izobretaatelьnuud, racionalizaatornuud xydelmeriine.

Zygөөr, dursagdagşa xydelmerinyydiiji byri yrgen dalaistaigaar delgeryylxe, tiimenyyd duradxalnuudiiji tyrgenөөr, sag soonь bejelyylxe talaar, manai predprijaatinuudai xydelmeridenь jixe dutuunuud bii. Todorxoiion xelebel, Burmnogopromsojuuzai texnoolog nyx. Xoruun bolbol goorodoi „Metalliist" arteeliiin kyyznicedexi jyriin arhan xөөrgiin orondo, elektromotoor zoxioon tabixa hanaaşalga xehen baigaa. Teed, 220 voolьtiin elektromotooroi „ygei" baihan deerehee, enenь haatahan baina. Manai respyyblike dotor gutalai masterskoinuud olon. Tedenei xydelmerinь narizuulagdanagyi. Garaar, nege yder soo 2-3 paar gutalnuudiiji ojoxiin orondo, maşinaar 10-ji ojoxo baina. Xarin, Burmnogopromsojuuzainxid xadaa anxaralaa tabinagyi.

Selengiin sydoremoontno zavood—tomo predprijaatinuudai negeniinь bololsono, gebeş, ende, xydelmeriiөө narizuulxa xereg xadaa xytelberilegşedei anxaralai gazaa tee baina. Yngeregşe zilei dekaabrь harahaa xolşo miil 2 duradxalnuud orohon baixa jym. Zarim predprijaatinuudta xydelmerişedei ba inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşedei duradxalnuud ba medyylgenyydiiji ton yni, udaan daradag. Iime zyil xadaa PVZ ba busad zavooduud deere ysөөn bişe yzegdene.

Dursagdagşa faaktnuud bolbol izobretaatelьska ba racionalizaatorska xemzee jabuulganuudiiji demzelge, bejelyylge dutamag baihiijinь gerşelne. Tiimehee, tus xeregte bolьşevig zuram baiguulalga—xytelberilegşe byxenei xyndete ujalganь myn. Ynete duradxalnuudiiji exe orondoo oloor ygeze, tereegeeree, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei plaanai dyyrgeltiijinь amzaltataigaar xangalsaja.

Germaanidaxi exenernyydte koncentracioonno laagerь

...ermaanida, Flyrstenbeergliee ...o bişe gazarta, politiiçeske ...egeer gemnegdehen exe... ...nyydte koncentracioonno... ...gerь tyryyşiinxiee neeg... ...e geze „Nьjus Kronil... ...l" medeesene. Xinaltada ...gşadta, tyrelxidteigөө uul... ...ga xorigdono. Laageranь xa... ...un proovolokoor xyrieelegde... ...n, teed, tereendenь ynder ...og oruulagdahan baina. ...reenhee gadna, laagerь ...daa ştyrmoviiguudai otriaa... ...udaar xamagaalagdana.

Zygөөr, xaluun proovoloxoşji, ştyrmoviiguudşji xadaa laagerьhaa multarza garxa gehen hedelgenyydhee xinaltada baigşadiiji arsuulza şadanagyi. Gazeed bolbol gar xiyrөөgei tuhalamzaar proovolokiiji tahalaad, terjelze jabaşahan exener tuxai xelene. Ştyrmoviiguud bolbol darii bederelge organizovaalba, zygөөr nygөө yderte terjelegşiiji barihan baina. Terenei saaşanxi sydьbaanь medegdenegyi.

(TASS).

Xojordoxi sabşalgiiji zişeete hainaar yngergexe

Manai respyyblikiin kolxoozuud bolbol ene zilde 487520 gektaar ba 18 2480 gektaar şineer xereglegdehen gazarai ybehiiji sabşaza abxa johotoi baigaa. Aavgustiin 20-do arai geze 388504 gektaar sabşalan sabşagdaza, plaanai 53,5 proceentnь dyyrgegdehen baina. Terenei 457445 toonno ybehen hyrilegdөө—plaanai 47,2 proceentnь dyyrgegdebe. Ybehe xuriaalgiin xydelmerinyydiiji, ilangajaa Ulaan-Ydiin Priigorodno, Jaruuniin, Selengiin raioonuud udaaruulza baina.

Tariaanai tyleg xuriaa daza exiixetei xamta, ybehe xuriaalgada xydelmerilze baihan xynyyd xadaa bulta tariaa xuriaalgada tomilogdohon baina. Ede xydelmerinyyd zybөөr zoxiiduulagdan jabuulagdaagyi. Eneenei rezylьtaadta, ybehe xuriaalgiin teempnь hyylei yjede ton hula boloo. Tezeelei beledxel tahaldaxiin tuilda xyrgegdөөd baina.

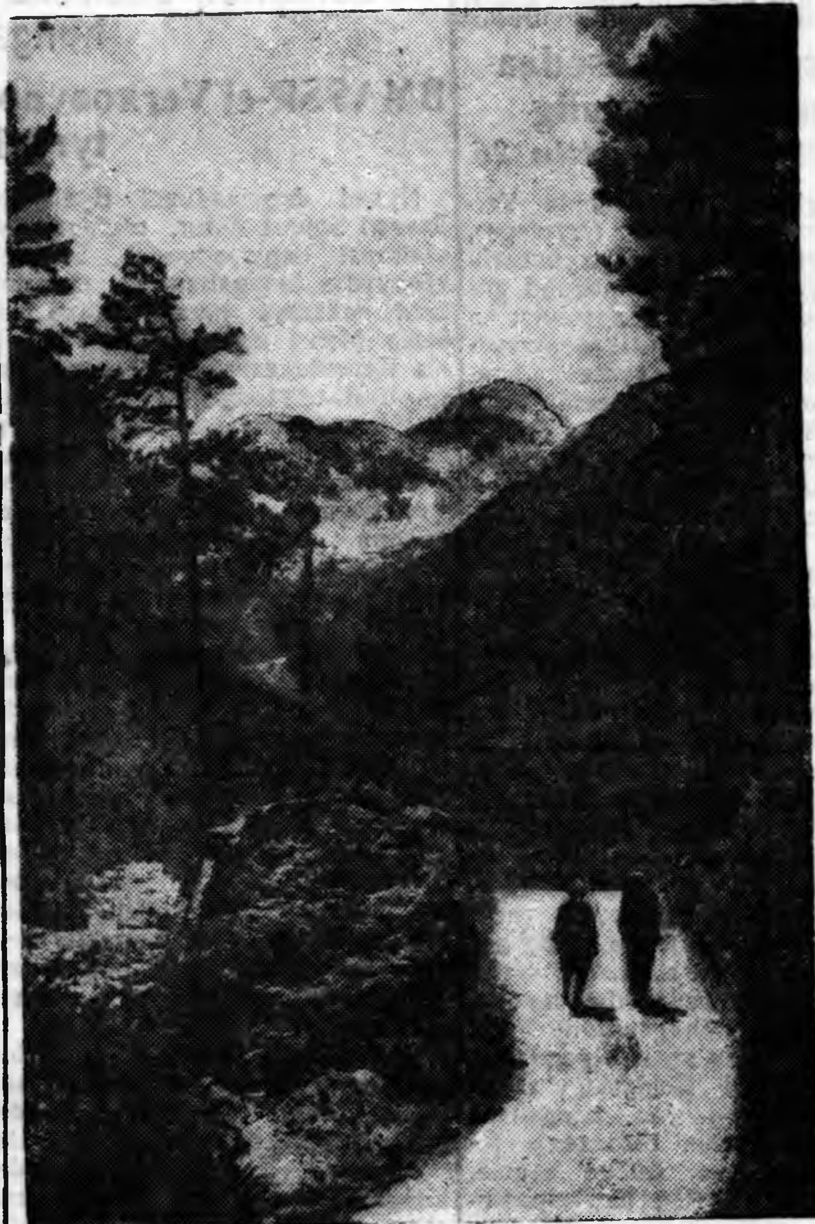
Xojordoxi sabşalgiin asuudal, ene zilde tyryyşiinxiiee serьjooznoor tabigdaa.

Xojordoxi sabşalgada beledxel jamaraar jabuulagdaab? Mynөө xyrter zarim aimaguudai kolkoozuud xadaa xojordoxi sabşalgiin plaaniiji tabiaadyi baixahaa gadna, xojordoxi sabşalgiinь uçaastoguud tahalagdaagyi, zarim gazarta tahalagdahanşji haa, tereniiji xaruuhalalga organizovaalagdaagyi baina. Zagarain aimagta xojordoxi sabşalgada miil 605 gektaar gazar tahalagdaa. Xojordoxi sabşalgiiji jabuulxaar xaraalagdahan uçaastoguudtanь jamarşji xydelmeri jabuulagdanagyi. Kolxoozuuddaxi geraasimovska zvenoonuudainь xydelmeri jixeer hularhan baina. Tezeelei bata bexi baaziiji baiguulxa asuudalda, paartiin aikoom ba raiispolkoom anxaralaa tabidaggyi baina geze, sexe xelexeer bolno.

Hyylei yjede boroo orozo, sabşagdahan gazar daxin urgaza baina. Tyryy kolxoozuudai geraasimovska zvenoonuud xadaa nogoonoi hainaar ba tyrgөөr urgalgada byxii yslovinuudiiji baiguulna. Bargazanai aimagai kolxoozuudta nogooniinь tyryyşiin sabşalgada jamar baigaa hem, mynөө tere le xemzeede xyrene. Bargazanai aimag bolbol xojordoxi sabşalgiin plaaniiji 30 proceent dyyrgee, mynөө 300-haa deeşe gaa sabşagdaa.

Xojordoxi sabşalgiin beledxeldexi dutuu dundanuudiiji darii likvidiirovelze, byxii niutaguudta tereniiji organizoovannoor yngergelgiiji xangalga xadaa aimaguddaxi partiiina, soveed organizaacanuudai ba gazartariaalangai organuudai xytelberilegşedei şuxala zoriigonь bolno. Tiigebel, mainuudaa bata bexi tezeelei baazaar xangaza şadaxa ba straxovoi foondiiji baiguulxa bainabdi.

M. Bitaajev—BMASSR-ei Narkomzeemei agronoom.

ZURAG DEERE: Xoito oseetidexi „Cei" geze xyroort. (TASS-iin fotoxrooniko)

Tariaa xuriaalgiin erximyyd

Muxar-Şiber, aavgust 25. (Telefoonoor abtaba). Xara-Şiberei somonoi, „Pobediitelь" kolxoozoi çleen Galiija Zakaarova gegşe tariaa boolgodo xydelmerilxe zuuraa, ydereigөө noormiiji 277,7 proceent xyrter dyyrgene.

Oktiaabrьska selьsoveedei, „Ruutь Leenina" kolxoozoi çleen nyxer Vladiimir Klevedaarov xadaa 5 gektaar tariaalangiiji zaatkaar xadaxa noormotoi aad, 7-8 gektaar xyrter ynder şanartaigaar xadana. Myn, Suulgiin somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozoi maşiniist-staxaanovec nyxer Togooçiijev Sambuu bolbol muu bişeer xydelmerilne. Erxim hain zişee xaruulza jabahan, ede erximyyd xadaa xuriaalgiiji sag soonь hain şanartaigaar dyyrgexiin tula byri zorimgoigoor azallaza bainad.

D. BALDAANOV.

Dulaan ba haruul baira belen

Selengiin aimagai, Doodo-Byxenei selьsoveedei, Kiirovei neremzete kolxooz bolbol jirexe ybelzelgede mainuudtaa dulaan ba haruul bairanuudiiji zişeete hainaar beledxeze baina.

Mynөө kolxoozoinь 7 erxim darxaşuulhaa (Daşiijev Sanzaan, Badmazaapov Zalsan, Banzarakcaajev Zamsaran ba busad) byridehen, bariigiinь brigaada xadaa plaanaar xaraalagdahan zootexniiçeske bariiganuudai objeektnyydiiji hain şanartaigaar barixiin tula erximeer xydelmerilze baina. Edener xadaa 80-80 tolgoi tugalnuudai 3 teliaatnig guudiiji bariza dyyrgenxei. Hajaar, 40 tolgoi moridoi 1 standaartna koniuuşni barigdaza dyyrgegdexee baina. Bariigiinь şanar hain.

Tus kolxooz bolbol malazaliiji xydgzөөlgiin, gyrenei 1939 onoi plaaniiji dyyrgee. 2600 garan tolgoi mainuudanь dulaan ba haruul bairanuudaar xangagdanxai.

D. Lubsaanov.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Van Czin-vein aşiiji alaba

Loondon, aavgustiin 23. (TASS). Gonkoongdo, Van Czin-vein aşa aluulaa geze Reitei medeesene. Aluulagşa bolbol Van Czin-vein tusagaar aagentnь baigaa. Alagşadanь xorgodoşoo.

Gibraltaarska xile deere

Loondon, aavgustiin 23. (TASS). Ysegelder angliiska zasaguud bolbol Gibraltaar ba ispaanska territoorliin xooorondoxi xiliiji xaaba. Terenei hyylde xilenь şineer neegdebe, zygөөr nemegden elьgeegdehen angliiska ceregyyd xyreze jirehen baina.

Şanxaida oyyntnyyd

Şanxai, aavgustiin 22. (TASS). Şanxaida riis dutaza yrgelzeihөөr baina. Eneentei daşaramduulan ysegelder, ylesegşedei xydeleөөgөөr riisiin 17 laavkanuud buta soxigdohon baina.

Neteryy ereltenyyd

Loondon, aavgustiin 23. (TASS). Şanxaidaxi marionetoçno zasaguudai policonuud bolbol yyliceer jabaza baihan ulasxoorondiin settlьmeentiin policonuudiiji buudaba.

Gebeş, şanxain korrespondeentnyydei xelehenei johoor, marionetoçno mynicipaliteedei glavaanь xadaa tulaldaanda xabaadagşadii gemnexiiji, konpencaasa tylexiiji settlьmeentiin zasagai mederexiiji ba settlьmeentiin gadaada territoori deerexi policeiske erxenyydiiji marionetoçno zasaguudta ygexiijinь ulasxoorondiin settlьmeenthee erelte xebe.

Ulasxoorondiin settlьmeentiin mynicipaliteedei tylөөlegşe bolbol settlьmeentiin zasag xadaa marionetoçno zasaguudta koontrereltenyydiiji sonosxoxo baina geze xeblelei tylөөlegşedte medyylbe.

Bolgaarska depytaaduudai busalga

Soofi, aavgustiin 28. (TASS). SSSR-te jirehen Bolgaarska depytaaduudai gryyppe busaba. Depytaaduud bolbol SSSR soo tedeeniiji xaluunaar ugtaza abhandanь bajar xyrgebe.

Belьgiin aarmida tabilganuudiiji zogsoolgo

Pariiz, aavgustiin 23. (TASS). Mynөөderhөө exileed, şine zaxiraltiin garxa xyrter belьgiin aarmida tabilga zogsoogdobo geze Brysseelьhee medeesene. Mynөө tabilgada baihan byxii vojeenne xynyyd bolbol өөhediingөө çaastьnuudta jirexiiji duudagdahan baina.

Goonkongiin gaavanьda orolgo miniirovelegdebe

Şanxai, aavgustiin 25. (TASS). Goonkong geze Xitaddaxi angliiska kolooniiin xilenyyd deerexi baidalai xursadahantai daşaramduulan, tende, tyxerieөn syytkiin torşo soo oboroniitelьne xydelmerinyyd jabuulagdana. Goonkongiin gaavanьda orolgo miniirovelegdebe. Kamaandna yndernyyd deere xolo hyrdeg buunuud todxoogdonxoi. Zasaguud bolbol exener ba yxibyydte goorodhoo evakyirovalxiiji zybşene.

Tookiogoi restoraanuudta noxoin miaxa ygene

Tookiogoi miaxa bolbosoruulagşa kampaaninuudai negen bolbol produuktnuudai sengiiji yrgelge ba miaxanai dutagdaliiji xeregleze, xeden hariin torşo soo tokiiiske xeden restoraanuudiiji noxoin miaaxar xangaba geze „Dzapoon kronikl" zurnaal medeesene. „Tookiogoi obevaatelьnuudai xotonuud soo yngerhen zilei oktiaabrь harahaa ene zilei apreelь xyrter 3 miangan zaiguui noxoinuud nyybe" geze zurnaal konstatiirovalana.

Miaxa bolbosoruulagşadai mexelelge xadaa Tookiodoxi xynzonoi dunda zebyyrxeliiji xydelgehen ba polico bolbol ene xeregiiji todorxoilxo baatai bolhon baina.

(TASS).

Poolьşiin vojeenne xemzeejabuulganuud

Varşaava, aavgustiin 25. Poolьşiin praviitelьstvo bolbol vojeenne xaraaktertai xeden olon zaxiraltanuudiiji gargaba. Gyrenei slyyzaşçinerte tabilganuud zogsoogdobo. Hurguulinuudta zaniaati xolşoluulagdaba. Varşaavada, spiirtne napiitkanuudiiji xudaldalga zogsoogdoo. Varşaaviin praviitelьstvenne komissaar bolbol stoliiciin dyte şadar, tranşeinyydiiji baiguulalgada xabaadaxiin uriaaltaigaar goorodoi xynzondo xandahan baina.

Goonkongdo

Loondon, aavgustiin 25. (TASS). Goonkongiin xile deere, zaxiin xemzeegeer abbai japoonsko 30 soldaaduud, olontooto taankanuudtaigaar kontsentriirovelne geze „Deili telegraaf end moorning poost" bişene. Xilehee 10 miilь gazarta huudag angliiska pooddannuud bolbol Goonkongdo evakyiirovalagdaa. Exener ba yxixyyged ajuulgyi gazarta abaaşagdaa. Poortdo baihan vojeenne koraablьnuudta zөөze oşoxo geze oficeernyydei bylenerte zaxiragdaba.

Japooncuud Tianьczinliin blokaadiiji şangadxana

Loondon, aavgustiin 25. (TASS). Xitaddaxi japoonsko vojeenne zasaguud bolbol Tianьcziiniin blokaadiiji şangadxaba geze „Taims" medeesene. Japoonsko çasovoinuud bolbol Tianьczinьda xolo bişe gazarta Xaixee myrende loodkanuudaar jabaza tarahan ba angliiska ba francuuzska konceessinyydhee terjelegşediiji tabinagyi.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei negedexi zarlalgiin gurвadugaar Seessi

BMSSR-ei Verxoovno Soveedei gurвadugaar Seessi

Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

1939 on, aavgustiin 26.

Ygleenei zasedaaniiiji Verxoovno Soveedei tyryylegşe, depytaad Budaajev xytelberilbe. BMASSR-ei aimaguud, gorodskoi, seelьske, xoşuunai ba posioolgoi azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungaltanuudai Polozeeni tuxai BMASSR-ei Verxoovno Soveedei zakonodaatelьna uridşalan hanaaşalgiin komiissiiin tyryylegşe depytaad Beliaajevai doklaad tuşaa yge xelelge yrgelzelbe.

Nyxer Belьgaajev xelene,—zakonadaatelьna uridşalan hanaaşalgiin komiissaar Seessiiin yzemzede tabigdahan, BMASSR-ei aimaguudai, gorodskoi, seelьke, xoşuunai ba posioologoi azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungaltanuudai Polozeeniin projeekt xadaa soveed hungaltiin zakoonoi ereltiiji dyyren xangana, Staalinska Konstituuciin yndehe huuri deerehee tabigdaa, niutaguuddaxi azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungaltada byxii hungagşadiiji byrin xabaaduulxa arga olgono.

Depytaad Belьgaajev xadaa bolxojoo baigaa hungaltada bolьşeviigşelen beledxexe johotoibdi geze xelexe zuuraa, SSSR-ei, RSFSR-ei ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltiin yjede tuilagdahan amzaltanuud ba myn tereentei xamta toxiooldohon dutuu dundanuud tuxai todorxoigoor xelebe.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei tyryylegşiin orologşo, depytaad Cembeejevada yge ygtebe.

—Nyxed depytaaduud, boloxojoo baigaa hungaltada beledxelei ba hungaltiin yjede bidenerei, depytaaduudai xariuusalga ugaa jixe. Bidener, azalşadai hungamalnuud tuladaa, azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungalgada haitar beledxexe xeregtenь niutaguudai Soveedyydte tuhalxa ba hungaltiiji, aradai azaxiin alibyxii halbari deere amzaltanuudiiji tuilaza ugtaxa johotoibdi,—gebe.

Verxoovno Soveedei tyryylegşiin orologşo, depytaad Biriykoovto yge ygtebe.

Depytaad Biriykoov xadaa azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungalgada erximeer beledxelgiiji agitacioonno xydelmeri şiidxexe baina, tiimehee, bide depytaaduudai ba partiiina, komsomoolьsko, soveed oorganuudai ton gol zorilgo xadaa ene darii hain agitaatornuud ba propagandiistnuudiiji kommuniistnuudai ba partiiinabişe bolьşeviigyydei dundahaa şilen olozo, agitacioonno xydelmeriiji zişeeteer jabuulxa johotoibdi. Myn, agitaatornuudai ba propagandiistnuudai xydelmeriiji yder byxende xytelberilxe xeregtei, geze xelene.

Depytaad Jegoorov ba Çernlix (Bargazan), Rybcoov (Kabaanska) gegşedei yge xelehenei hyyleer, preeni xaagdaba.

Tiigeed, Buriaad-Mongol respyyblikiin aimaguudai, gorodskoi, seelьske, xoşuunai ba posioologoi azalşadai depytaadnarai Soveedyydte hungaltanuudai Polozeeniin projeektiiji batalalgada orobo.

Depytaad Braaydein duradxalai johoor, Polozeeniiji glavaa glavaagaaranь batalaba.

Seessi xadaa xelsexe zyilnyydelgee hyylşiin asuudalda, BMASSR-ei Konstituucada zarim-xedii xubilaltanuudiiji ba nemeltenyydiiji oruulxa tuxai pyynktde orozo, Buriaad-Mongol respyyblikiin Verxoovno Soveedei Priziidymei sekretaarь, depytaad Inkeejevaagai doklaadai hyyleer, zakonadaatelьna uridşalan hanaaşalgiin komiissaar Seessiin yzemzede tabigdahan, BMASSR-ei Konstituucada zarim-xedii xubilaltanuudiiji ba nemeltenyydiiji oruulxa tuxai duradxaliiji batalaba.

Eneegeer, Buriaad-Mongol respyyblikiin Verxoovno Soveedei negedexi zarlalgiin gurвadugaar Seessiin xydelmeri dyyrebe.

„Buriaad-Mongol ASSR-ei aimagai, gorodskoi, gooroduuddaxi raioonno, xoşuunai, somonoi, seelьske ba posioologoi azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud tuxai Polozeeniiin“ projeekt tuxai

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei zakonodaatelьna uridşalan hanaaşalgiin komiissiin tyryylegşe, depytaad A. I. Beliaajevai doklaadhaa

Nyxed depytaaduud! Byxii Soveed Sojuuz dotor, niutagai azalşanai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud ene onoi dekaabrь harada bolxo baina. Manai aguujixe Staalinska Konstituucahaa yndehelegşe—Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialiis Respyybllkiin Konstituucatai xysed zoxilduulan, „BMASSR-ei aimagai, gorodskoi, gooroduuddaxi raioonno, xoşuunai, somonoi, seelьske ba posioologoi azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud tuxai Polozeeniin projeektiiji zakonodaatelьna uridşalan hanaaşalgiin komiissa bolbol Verxoovno Soveedei Preziidymtei xamta zoxioozo, Buriaad-Mongol Avtonoomno Soveed Socialiis Respyybllkiin Verxoovno Soveedei III Seessi deere tabiba.

„Niutagai azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud tuxai Polozeeni“ bolbol,—doklaadçig medyylne,—nyxer Staalinaar zoxioogdohon, SSSR-ei Konstituuciin, SSSR-ei hunguuliin zakoonoi johoor baiguulagdahan, hungaltanuudai gurimiiji garantiirovalana.

Moskvaa goorodoi Staalinska hunguuliin ookrugai hungagşadai, hungaltiin urda teexi suglaan deere nyxer Staalin xelee han: „Bolxoo baigaa hungalta bolbol ene xadaa jyriin hungalta bişe geeşe, nyxedyyd. Ene xadaa manai xydelmerişenei, manai tariaaşanai, manai intelligeenciin ynexeeree aradbygediin hainyder geeşe. Delxei deere xezeedeş, iime ynexeeree syleete ba ynexeeree demokratiiçeska hungalta xezeedeş yşee baigaagyi. Ondoo iime zişee istoorido yzegdeegyi baina. Manaida bygedeniitiin, tegşe, niuusa ba sexe hungalta bolxo tuxai, tereenei xerşji jixe udxaşanartai baigaa haanь, xelsegdene bişe. Bygedeniitiin hungalta xadaa byril syleete hungalta ba delxei deerexi jamarşhaa ondoo oronoi hungaltatai zizeelee haa, byril demokratiiçeska hungalta bolzo manaida yngeregegdexe baihan tuxai xelsegdeze baina“.

SSSR-ei, Sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuud bolbol,—nyxer Beliaajev xelene,—ilahan socialiizmiin oronoi xysen ba şadalai xysete demonstraaca, bolьşeviigyydei paarti ba, aguu jixe Konstituuciiji zoxioogşo — nyxer Staaliniiji toiron byxii soveed aradai niagta zagsahanai, tereenei moraalьna-politiiçeske negedelei demonstraaca bolhon baina.

Saaşanь, doklaadçig bolbol, tanilsaxiinь tulada seessiin depytaaduudta taraagdahan, niutagai Soveedyydte hungaltanuud tuxai Polozeeniin projeektiin statьjaanuud soo eeriingee nairuulgiiji olohon, soveed hunguuliin zakoonoi gol yndehen priincipyyd deere togtobo.

Polozeeni bolbol aimagai, gorodskoi, gooroduuddaxi raioonno, xoşuunai, somonoi, seelьske ba posioologoi azalşanai depytaaduudai Soveedyydte hungaxa tuşaa hunguuliin ookruguudiiji tus tustanь baiguulxiiji xaraalana. Hunguuliin ookruguudiiji baiguulxa noormonuudiiji oloxo zuuraa, komiissa bolbol,—doklaadçig zaana,—manai respyyblikiin raioon byriin onso eere baidaliiji xaraadaa abhan baina.

Hunguuliin ookruguudiiji baiguulxa noormonuudiiji Seessiin batalamzada tabixadaa, bidener bolbol niutagai Soveedyydei byxii zvenoonuudta, tedener byriin xydelmerinyydei masştaabta taaruulan, depytaaduudai toogoi talaar, depytaaduudai Soveedei bexi sostaav baiguulxiiji xaraada abhan bainabdi. Zişeelxede, Ulaan-Yde goorodto, bidener bolbol 400 hungagşadhaa hunguuliin ookrug baiguulxiiji hanamzalnabdi, ene xadaa Gorsoveedei depytaaduudai sostaavta 358 xynyydiiji ygexe baina. Xiaagtiin, Mesovoin ba Dzidestroin gorsoveedyydte—soveed byride 35 depytaaduudiiji hungaxaar batalaxiiji duradxagdana. Ulaan-Yde goorodoi Centraalьna, Zeleznodoroozno ba Priigorodno raioonuudta—500 hungagşadtai hunguuliin ookruguudiiji baiguulxiiji komiissa duradxana. Ene noormiin johoor, raisoveedyydte 97-115 ba 69 depytaaduudiiji hungalga xangagdaxa baina.

Polozeeniin projeekteer xaraalagdahan, respyyblikiin aimaguud, somonuud, seloonuud ba posioologuudta hunguuliin ookruguudai noormiiji seessieer batalan abalga xadaa azalşadai depytaaduudai tusxaita Soveedyydte hungalgiiji iime noormonuudaar xangana: Bargazanai aimag, zişeelxede, aimagaigaa Soveedei sostaavta—33 depytaaduudtai; somonoi, seelьske ba poselkoovo Soveedyydte— 262 depytaaduudtai baixa baina; Kabaanskiin aimag bolbol aimagaigaa Soveedte—60 ba somonoi, seelьske ba poselkoovo Soveedyydte—415 depytaaduudtai; Zagarai—aimagaigaa Soveedte 30 ba somonoi, seelьske ba poselkoovo Soveedyydte 182 depytaaduudtai; Bauunta—aimagaigaa Soveedte 25 ba somonoi, seelьske ba poselkoovo Soveedyydte—194 depytaaduudtai g. m. baixa.

Respyyblike dotorxi gorodskoi Soveedyydte—463, gooroduuddaxi raioonno Soveedyydte—281, aimagai, xoşuunai, somonoi, seelьske ba poselkoovo Soveedyydte—3330 depytaaduud, respyyblike dotorxi byxii niutagai Soveedyydte xamta deeree 4514 depytaaduud hungagdaxa johotoi.

Doklaadçig bolbol bolxo hungaltanuudai byri sloozno baihaniiji xaraada abza, niutaguudai Soveedyydte hungaltanuudta nariaar ba gynzegiigeer beledxexiiji Seessiin depytaaduudiiji uriaalba.

Nege gazartı baigaad, hungagşad bolbol olon hunguuliin ookruguudhaa ba olon janziin hunguuliin noormiin johoor, Soveedyydte xeden depytaaduudiiji hungaxa baina, tiimehee, hunguuliin gurim xadaa hungagşad byxende eli baixiinь tulada, gynzegii, maassova-oilguulamziin xydelmeri jabuulxa şuxala baihaniiji doklaadçig temdeglebe.

Seloodo baihan hungagşa xadaa aimagai ba seelьske Soveedyydte negendoro hungaxa, goorodoi azalşad xadaa gorodskoi ba raioonno Soveedyydte negendoro hungaxa baina. Myn, Ulaan-Ydiin Priigorodno raioondo baigşad xadaa negendoro gurban biylleteenieer hungaxa baina.

Hunguuliin biylleteeninyydiiji abxiin ba goolosuudiiji toolox iin tulada, zasagai byxii niutagai oorganuudai hungaltada, hunguuliin niite uçaastoguud baiguulagdaxa. Iime uçaastoguudiiji baiguulxa jabadai xadaa eldeb olon hunguuliin uçaastoguudaar hungagşiin demii jabalgiiji zaisuulxa baina. Polozeeni soo, hunguuliin komiissanuudta jixe huuri tusxailagdana. Polozeeni bolbol manai respyyblikiin ysloovinuudta, negede, azalşadai depytaaduudai tusxaita Soveedyydte hunguuliin komiissanuud, xojorto, ookrug byride—okruznoi hunguuliin komiissanuud, gurbada, uçaastog byride—uçastkoovo hunguuliin kommissanuudiiji xaraalana.

Manai respyyblike sooxi byxii hunguuliin komiissanuudta, tyryy soveed aktiivai 24960 xynyyd elьgeegdexe baina.

Nyxedyyd, ene geheer hunguuliin komiissanuudiiji, ilangajaa tedenei xytelberiixii sostaaviiji ykomplektovaalaza exilexe şuxala baina. Hunguuliin komiissanuudiiji baiguulalgada xabaadaxa erxiiji professionaalьna sojuuzuud, kommuniis partiiina organizaacanuud, komsomoolьsko, koperatiivna organizaacanuud, osoaviaxiim, MOPR ba, zakoonoi johoor registraacalagdahan, busad oobşçestvonuud xereglexe baina.

Tygesxel soogoo, nyxer Beliaajev xelene,—niutagai azalşadai depytaaduudai Soveedyyd bolbol xynzondoo ton dyte baigaa gyrenei zasagai oorganuud geeşe. Paarti ba praviitelьstviin togtoomzonuudiiji ba soveed gyrenei zakoonuudiiji bodoto xereg deerenь bejelyylgiin amzaltanuud xadaa tedenei jabuulgahaa duldiidaxa. Leenin—Staalinai paartiin xeregte ynen, preedanne xynyydiiji Soveedyydte hungaxa—ene xadaa bolxoo baigaa hungaltanuudta glaavnanь geeşe. Hungaltanuudta beledxelei byxii xydelmerinyydiiji: eeriingee xydelmeri tuxai depytaaduudai otçooduud, hungagşadai spiisog beledxelge, maassova-oilguulamziin xydelmeride ba hunguuliin komiissanuudai sostaavta aktiiviiji debzyylelgenyydiiji ene geheer bolьşeviigşelen emxidxexe xeregtei. Beledxelei xydelmerinyydiiji yrgedxexe zuuraa, bidener bolbol aradai daisadai xoroto jabuulgiiji xiorxoor tanin xaraxa gehen, nyxer Staalinai zaabariiiji hanaxa johotoibdi.

Bidener bolbol niutagai azalşadai depytaaduudai Soveedyydte, bolxoo baigaa hunguuliin kampaaniiji manai aradai moraalьna-politiiçeske negedelei aguu jixe xysiiji yşee daxin xaruulxaar, manai socialiis exe orondo ali bolxo argaar oroxliji hedegşed byxeniiji hyrdyylxe ba butasoxixo, kommuniistnuud ba partiina bişenyydei Staalinska bloogoi aguu jixe xysiiji manai hungaltanuudai demonstraacalan xaruulxaar emxidxexe johotoibdi.

Doklaadçigai tygesxelei ygiiji Seessi bolbol nerjeme aplodismeentnyydeer ugtaba.

Hungagşadtai bexi xolboo baiguulxa

Depytaad D. Đ. Cembeejevaagai ygehee

SSSR-ei, RSFSR-ei ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudiiji bidener amzaltataigaar yngergehen bainabdi. Hungagşadai dunda jabuulagdahan agitacioonno-maassova xydelmeri bolbol goorod ba seloogoi aktiivta jixe ooped ygee.

Teed, niutagai azalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud bolbol organizacioonno talaaraa byri jixe sloozno baixa baina.

Agitacioonno-maassova xydelmeriiji yrgedxexiin tulada, xydeegei intelligeenciin yrgen aktiiviiji, staxaanovcuudiiji, kolxoozno yiledberiin udaarniguudiiji emxidxexe xeregtei.

Bidener, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaaduud, eehediingee hungagşadiiji yşeel dutamagaar obsluuzivalanabdi. Bi xadaa 7 som-soveedyydei hungagşadaar hungagdahan bainab. Mynee selьsoveedei tyryylegşeer xydelmerileze baixa zuuraa, busad selьsoveedyydei hungagşadta anxaralaa ton dutamag tabinab. Depytaad byxen xadaa hungagşadaigaa urda sag soogoo otçoodoo xeze, tedenhee şine zaxiaa, zaabari abza baixa johotoi.

Niutagai Soveedyydte hungaltanuudta beledxexe ba tereentiji yngergexe talaar, depytaaduudai urda ton jixenyyd zorilgonuud baina. Soveedyydte hungaltanuudiiji azaxiin ba kylьtyyrne froont deere şine ilaltanuudai tylee temeseltei xolbuulan tabixa şuxala.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Gurвadugaar Seessi.
ZURAG DEERE: Zyyn taladanь, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei zakonodaatelьna komiissiin tyryylegşe, depytaad nyx. Beliaajev doklaad xeze baina. Baruun talahaa, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei tyryylegşiiji orologşo depytaad Biriykoov, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei tyryylegşe, depytaad Budaajev ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei tyryylegşiiji orologşo depytaad Cembeejeva (zyyn garhaa).

Hungaltanuudiiji deede[...] ideine-politiiçeske xem-zeede yngergexe

Bargazanai aimgysedkoomoi tyryylegşe Çernlix gegşiin ygehee

Bidener, Bargazanai aimag[...] tyleelegşed bolbol azalşan[...] depytaaduudai Soveedyyd[...] hungaltanuud tuxai Poloze[...] niiin projeekttei tanilsaad ba[...] xadaa, tereeniiji batalaxa tux[...] respyyblikiin Verxoovno Sove[...] dei depytaaduudai negen h[...] nalda niilenebdi.

Verxoovno Soveedyydte hu[...] galtanuudai yjede oldohon, ag[...] tacioonno xydelmeriin oop[...] diiji bolxoo baigaa hungalt[...] nuudta xysed xereglexe joh[...] toibdi. Aimagai azalşadai du[...] da, hungaltanuud tuxai Pol[...] zeeniiji tanilsuulxa, hunga[...] şadai urda depytaaduudai o[...] çoodiiji xexe, myn niutagai S[...] veedyydei xydelmerinyydei d[...] tuu dundanuudta bolьşevi[...] kriitike xexe zorilgonuud bide[...] nei urda baina.

Byxii partiiina, komsomool[...] sko ba busad organizaacanu[...] bolbol ene ugaa jixe xydelm[...] riiji bolьşeviig xytelberle[...] xangaxa, niutagai Soveedyyd[...] hungaltanuudai beledxelde d[...] rii oroxo johotoi.

Manai hungaltanuud xad[...] deede ideine-politiiçeske xe[...] zeede yngerexenь soxom bain[...]

Bolxo hungaltanuudta komsomoo[...]loi zorilgonuud

Depytaad S. A. Texeejevaag[...] ygehee

Zakonodaatelьna uridşala[...] hanaaşalgiin Komiissa bolb[...] niutagai azalşadai depytaadu[...] dai Soveedyydte hungaltanu[...] tuxai Polozeeniiji BMASSR-[...] Verxoovno Soveedei gurвada[...] Seessiin yzemzede tabiba.

Niutagai zasagai oorganuu[...] ta hungaltanuud tuxai Polo[...] zeeni bolbol Staalinska Ko[...] stituucaar tereende olgogdoho[...] eeriingee hunguuliin erxeny[...] diiji bygedeniitiin, tegşe, se[...] ba niuusa hunguuliin ynde[...] huuri deere bejelyylxe arg[...] baidalnuudiiji manai respyyb[...] kiin grazdaniin byride xang[...] na.

Aradai, socialiis demokrati[...] bejelyylxe jabadal xadaa xyn[...] xynei eksploataacalaxa jab[...] dalai usadxagdahan, ynexee[...] bodoto kylьtyyrne revoliyyc[...] bolhon, xyn tuxai oroldo[...] jabadalai galxamşag dee[...] xemzeede tabigdahan, gans[...] manai orondo bejelyylegde[...] baina.

Niutagai Soveedyydte hung[...] xa hungaltanuudiiji yngergel[...] de manai urda jixe zorilg[...] nuud baina. Niutagai zasag[...] oorganuudta hungaltanuud bo[...] bol niutagai Soveedyydte hu[...] galtanuud tuxai Polozee[...] azalşan byxenei, hungagş[...] byxenei mederelde xyrexe[...] ene Polozeeniiji xynz[...] noi dunda oilguulamziin xyde[...] meri darii yrgedxexiiji parti[...] na, soveed, professionaalь[...] ba busad obşçeestvenne org[...] nizaacanuudiiji, myn bidener-[...] depytaaduudiiji ujalgalana.

Ene xadaa komsomoolьsko[...] organizaacanuudta ton jix[...] xyndete ba xariuusalgata zor[...] gonuudiiji daalgana. Manai re[...] pyyblikiin komsomoolьsko o[...] ganizaacanuud bolbol hunga[...] tanuudta beledxexe, tereen[...] emxidxexe ba yngergexe tala[...] niutagai Soveedyydte jixe t[...] halamza yzyylxe johotoi. Ko[...] somool bolbol hungaltanuud[...] beledxelei talaar, agitacioon[...] maassova xydelmerinyydte b[...] xii eneergieeree orolso[...] johotoi. Xojor oordento leen[...] ske komsomool bolbol gr[...] daanska daind tyryy baihan[...] xaruulhan, socialiis sorevn[...] vaanida ba manai oronoi by[...] azabaidalda tyryy baihanaa x[...] ruulhan baina. Azalşa zaluuşu[...] dai tyryy otriaad, manai ko[...] somool bolbol niutagai Sove[...] dyydte hungaltanuud dee[...] tyryy baihanaa yşee daxin x[...] ruulxa baina gehende jam[...] hezeg ygei baina.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 2-44, отв. секретаря 2-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-02.

Типография Наркомместпрома БМАССР.

Бурглавлит № 1136